

Uitgave van de Historische Kring Gent, 18e jaargang (2011) nummer 1

Ganita mare

ISSN: 1878-7908

Colofon: Op voorlaatste pagina

Deze mare is bestemd voor:

Zie enveloppe/omslag

Hier waren de dames van de NKV vrouwenbond met familieleden nog druk bezig met oliebolletjes bakken.

Foto: M. van Moerkerk

2. Historische Kring Gente doet mee aan de Rabobank Clubkas Campagne
3. Activiteiten Historische Kring Gente
5. Wat bracht 2010 ons?
7. Jo van der Meulen, burgemeester van Gendt
13. Schipper mag ik overvaren?
21. Kastelen, kerken en adellijke huizen in de Betuwe
24. Kunst bij de Vonkenmorgen
25. De koninklijke familie Basten-Lentjes
30. Aanwinsten, welkom nieuwe leden, overleden
31. Colofon

Als echte geldwolven kunnen wij iedere euro gebruiken. Niet voor onszelf, want we willen over een paar jaar een nieuw boek uitbrengen en dat kost uiteraard geld. Dus doen wij graag mee aan de Rabobank Clubkas Campagne, waarover u hieronder meer kunt lezen. Daarom verschijnt deze Ganita mare ook extra vroeg, terwijl u normaal gewend bent om het blad pas in maart te ontvangen. Dit is om onze leden die klant van de Rabobank zijn, de gelegenheid te geven zich vóór eind januari als lid ervan aan te melden. Want Rabo-leden kunnen in maart op een favoriete vereniging stemmen. Dat levert die vereniging geld op en wij hopen natuurlijk dat wij (een beetje of heleboel) favoriet zijn. U hoort in het volgende nummer of het gelukt is.

De redactie

Historische Kring Gente doet mee aan de Rabobank Clubkas Campagne

Rabobank Oost Betuwe introduceert vanaf 2011 de Rabobank Clubkas Campagne. Dit houdt in dat leden van de bank hun stem kun-

nen uitbrengen op een vereniging of stichting die zij een warm hart toedragen. In 2011 is hiervoor door de bank in totaal een bedrag van € 60.000 beschikbaar gesteld.

De werkwijze is als volgt. Ieder lid van de Rabobank Oost Betuwe ontvangt vlak voor de stemperiode een unieke persoonlijke code waarmee zij kunnen stemmen. Via de website www.rabobank.nl/oostbetuwe kan er dan gestemd worden op de vereniging of stichting van hun keuze. Elk lid krijgt 5 stemmen om te verdelen en kan maximaal 2 stemmen op dezelfde vereniging of stichting uitbrengen. Iedere stem is geld waard.

De stemperiode is van donderdag 17 maart 2011 tot en met donderdag 31 maart 2011.

Alleen klanten van de Rabobank Oost Betuwe **die op 1 februari 2011 lid zijn**, kunnen hun stem uitbrengen. Bent u wel klant maar nog geen lid, dan kunt u het gratis lidmaatschap aanvragen bij de Rabobank in Gendt of via de website van Rabobank Oost Betuwe.

Wij doen graag een beroep op u om ons te steunen tijdens de Rabobank Clubkas Campagne. Uw stem is geld waard voor de Historische Kring Gente.

Alvast bedankt voor uw steun.

Namens het bestuur van de Historische Kring Gente

Geert Witjes
penningmeester

Activiteiten Historische Kring Gente

Gouden kansen voor een sleutelgebied; licht op de cultuurhistorie van de Rijnstrangen en haar potentie voor ontwikkeling

Maandag 14 februari 2011, 20.00 uur
Villa Ganita; Nijmeegsestraat 19, Gendt
Lezing door John Mulder

en ontwikkeling van die cultuurhistorie. Met andere woorden: Hoe kan cultuurhistorie een leidende rol spelen in de toekomstige plannen voor natuurontwikkeling, recreatie, woningbouw, ruimte voor rivieren? etc. De beide onderzoekers zijn gevraagd om ook de gouden kansen voor de ontwikkeling van dit sleutelgebied op de kaart te zetten.

Het Rijnstrangengebied is door de aanleg van het Pannerdensch Kanaal in 1707 tot ver in de 20ste eeuw wat 'stiefmoederlijk' behandeld. Daardoor is dit prachtige, dynamische gebied, gevormd door de Rijn en de Waal, in cultuurhistorisch opzicht lange tijd onderbelicht geweest. Met de opkomst van nieuwe natuur, Ruimte voor de Rivier, nieuwe infrastructuur, en woon- en bedrijfsparken dreigt echter de cultuurhistorie van dit uiterst waardevolle landschap het kind van de rekening te worden. Daarom heeft de provincie Gelderland in het kader van haar Belvoir-beleid Ferdinand van Hemmen uit Huissen en John Mulder (Alterra Wageningen) gevraagd om de cultuurhistorie van het Rijnstrangengebied (grosfeg van Spijk tot Gendt) in kaart te brengen. Daarin staan vier thema's centraal: de geschiedenis van de geologie, de economie, de waterstaat en de verdediging van het gebied. Met de inventarisatie ziet de provincie kansen voor ruimtelijke vernieuwing van het gebied. En dan niet alleen tot behoud, maar juist tot versterking

John Mulder neemt u mee op deze fantastische, cultuurhistorische ontdekkingstocht van het Rijnstrangengebied, gevormd door de dynamiek van de rivieren en waarin de mens centraal staat: vroeger, nu en in de toekomst.

Het met de dijkverzwaring gesloopte 'zilveren huisje'.

Films uut de ouwe deus

Donderdag 31 maart 2011, 20.00 uur
De Klok; Markt 1, Gendt (Grote zaal)

Na het succes van vorige avonden hebben we opnieuw oude filmbeelden verzameld en op DVD gezet. Onvergetelijke gebeurtenissen pas-

Het Kersenfeest van 1977.

seren de revue en natuurlijk komen er veel personen in beeld die er inmiddels niet meer zijn. Wat is er o.a. te zien: schuttersfeest ter gelegenheid van het 450-jarig bestaan in 1949, Gendts Kersenfeest uit 1977, een stukje braderie uit 1984 met Gendtse ondernemers van toen (anders dan de vorige keer); bij de dijkverzwaring verdwenen huizen, uitreiking Sprauweijagertje; volwassenen spelen schooltje, kinderdorp en lustrum Peuterschool.

De toegang is gratis; de koffie, thee of drankje is voor eigen rekening.

Excursie naar het museum Florence Nightingale in Zetten

Zondag 22 mei 2011, 14.00 uur
Villa Ganita; Nijmeegsestraat 19, Gendt.

Samenkomst om 13.00 uur, we gaan dan carpoolen of u kunt rechtstreeks gaan, het Florence

Nightingale Instituut (Het Witte Huis) is aan de Stationsweg 27, Zetten.

Florence Nightingale in eigen persoon.

Het Florence Nightingale Instituut vertelt de geschiedenis van verpleging en verzorging. In het Florence Nightingale Instituut is een museum gevestigd dat waar permanente en wisselende exposities te zien zijn. Kleurige insignes, statige uniformen, oude diploma's en zorgreliëken als kunstige pispotten en schattige drinkschuitjes

laten het verhaal zien van 150 jaar verplegen en verzorgen in Nederland. Voorwerpen van alledag, die misschien niet zo kostbaar, maar vaak wel veelzeggend

en ontroerend zijn. Historisch erfgoed: stille getuigen van de wezenlijke rol die verpleegkundigen en verzorgenden al anderhalve eeuw spelen in de Nederlandse gezondheidszorg. Komen kijken dus!

In het sfeervolle café kunt u terecht voor een kopje koffie of thee.

De exposities in het Florence Nightingale Instituut zijn toegankelijk voor bezoekers, die minder goed ter been zijn. Rolstoel en rollator zijn aanwezig en er is een ruime gratis parkeerplaats.

De toegang tot alle lezingen en de excursie is gratis.

Wat bracht 2010 ons?

Ook al verschijnt deze Ganita mare als het nieuwe jaar al weer een tijdje begonnen is, toch wensen wij alsnog dat het voor u een vreugdevol jaar wordt. Hebt u dat nu ook, dat je aan het begin van het jaar terugdenkt aan het voorbije jaar? Dat je je dan afvraagt of het mee- of tegengevalen is? Voor de historische kring was 2010 een uitstekend jaar met uiteindelijk 84 nieuwe leden. Dat is een ongekend succes.

We danken dat ongetwijfeld aan de grote inzet van onze vrijwilligers. Veel werk is verzet voor het kringblad, met tentoonstellingen, deelname aan commissies, met het beantwoorden van vra-

op de harde schijf gezet. Toekomstmuziek, maar er moet wat te doen blijven.

Ons fotoarchief breidt zich nog steeds uit, niet alleen doordat leden nogal eens oude foto's ter beschikking stellen, maar ook omdat Sjaak Veldkamp zijn oude foto's aan ons doorstuurt om ze - natuurlijk wel met vermelding van copyright - te gebruiken. Oude foto's zijn en blijven een steunpilaar van ons werk en zijn een onlosmakelijk onderdeel van ons kringblad en de tentoonstellingen.

Afgelopen jaar was er als een soort eerbewijs aan ons overleden bestuurslid en oud-

Een van onze vroegste schoolfoto's: de 6e klas van meester Makaay uit 1896 van de Openbare Lagere School.

gen en het rubriceren van foto's, bidprentjes, films/video's en voorwerpen. Over foto's gesproken, het scannen van oude foto's om ze daarna in de computer op te slaan, vordert gestaag. De werkgroep digitalisering gaat nu beginnen aan een overzicht, een zgn. database. Het is de bedoeling om straks met een trefwoord de betreffende foto in beeld te laten verschijnen. Over een tijdje worden ook nog alle bidprentjes

schoolmeester Tom Nahon een expositie van oude schoolfoto's tijdens het Kersenfeest. Daar hebben wij een hoop mensen blij mee gemaakt, dat bleek wel door de toename van het ledental en de aanvragen voor kopieën van schoolfoto's. Bij de tentoonstelling hoorde een speciale onderwijsuitgave van ons kringblad Ganita mare die mede tot stand kwam dank zij de medewerking van een aantal bekenden en oud-leerlingen van

Tom Nahon, die verhaalden over hun herinneringen.

Het kringblad is ons visitekaartje en met de onmisbare informatie van onze leden lukt het om steeds nieuwe, oude en interessante Gendtse verhalen te publiceren.

Een historische kring lijkt iets van vroeger, maar het blijkt dat wij midden in de samenleving staan. Er worden ons tal van vragen gesteld; hulp gevraagd bij onderzoek, workshops, scripties etc. Er wordt bij jubilea van andere verenigingen een beroep gedaan op ons fotoarchief of gevraagd naar een historisch achtergrondverhaal. Of we zorgen voor materiaal voor een reünie of houden een lezing, film- of diavertoning voor een andere club. Iedere Open Monumentendag in september doen we iets in de trant van het jaarlijkse thema. Dit jaar was het thema “De smaak van de 19^e eeuw” en kon iedere bezoeker bij onze tentoon-

De 'gaarkeuken' in landhuis de Poelwijk tijdens Open Monumentendag.

stelling op de Poelwijk van 19^e eeuwse gebouwen en een lekker kopje soep genieten. Ook helpen wij af en toe de scholen met de zgn. culturele educatie. Zo ondersteunden wij het culturele rondje van het OBC-College en lieten wij leerlingen van de Vonkenmorgen de Gendtse beelden ontdekken met een echte en een virtuele wandeling langs diverse sculpturen. Want Gendts erfgoed gaat ons aan het hart. Graag zouden wij willen dat de Gendtse grafstenen van het geruimde kerkhof die nu nog op de gemeente-

werf staan, uiteindelijk een mooi plekje in Gendt krijgen. Maar daar is nog geen zicht op. Tevens wil de historische kring de schaarse Gendtse monumentale gebouwen behouden en met inbreiding pleiten wij ervoor niet alleen oude gebouwen maar ook bijzonder monumentaal groen als bomen te laten staan.

Ook al was 2010 een succesvol jaar, er is geen vreugde zonder verdriet. Wij hebben afgelopen jaar van enkele bijzondere leden door hun overlijden afscheid moeten nemen. Leden, die wat vaker bij ons binnen liepen of waar wij vanuit het verleden bijzonder contact mee hadden. Dat is triest. Ook ons gebouw baarde ons zorgen; het plafond van de burgemeesterskamer kreeg een verzakking (en bezorgde ons een hartverzakking) en wordt momenteel gestut. De zeer hoge verwarmingskosten zijn ook een bron van zorg, net als de mededeling van de gemeente dat ze over onze huisvestingskosten gaan praten. Dat is nooit een goed teken. Dan is het helemaal goed, dat wij er zoveel leden bij hebben. Dit belonen we door ook dit jaar het abonnementsgeld niet te verhogen. Het is overigens al enkele jaren lang ongewijzigd. Dat is alleen mogelijk, doordat alle bestuursleden en andere vrijwilligers gratis en voor niets veel tijd aan kringwerk besteden. Daarom willen wij ze eens in het zonnetjes zetten. De bestuursleden en hun specialisatie ziet u altijd vermeld op de een na laatste bladzijde van de Ganita mare en de overige vrijwilligers zijn:

Jos Aarntzen, digitalisering

Robert Braam, tentoonstelling Tweede Wereldoorlog in de kelder

Ben Cornelissen, filmarchief

Wim Evers, bezorging

Annet Gerritsen-van Alst, boekbinden en digitalisering

Aad Hendriks, webmaster

Mientje Hendriks-Wannet, bezorging

Henk Leensen, archeologie en tentoonstelling vitrine hal

Henny Teunissen-Kersten, bidprentjes

Wim Kregting, religie en verhalen

Frans Peters, bezorging

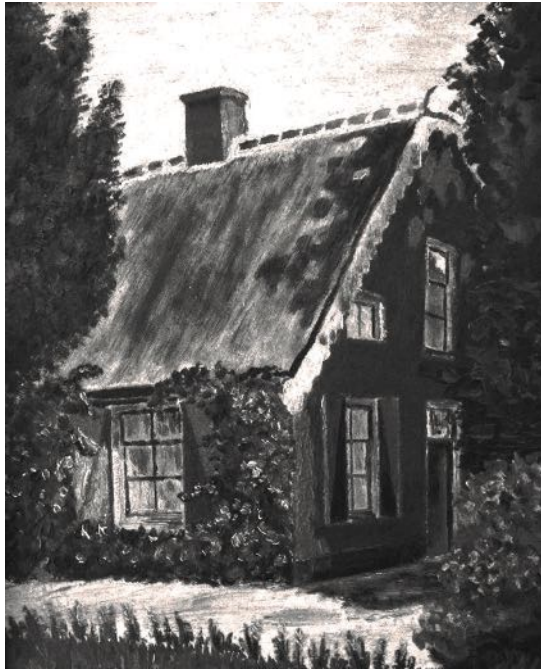
Ine Smeenk, digitalisering en bezorging

Wim Zwartkruis, cultuurcommissie en monumentaal groen.

Yvonne de Boer

Jo van der Meulen, burgemeester van Gendt (1946-1960)

Johannes Bernardus Romanus ofwel Jo van der Meulen is geboren in Gendt op 28 februari 1895. Hij was een zoon van Johannes Wilhelmus van der Meulen en Theodora Hendrika Pruijn, beide geboren Gendtenaren. Het gezin Van der Meulen bestond uit tien kinderen: vier jongens en zes meisjes.

Gedeelte van het woonhuis van de familie Van der Meulen. Schilderij in bezit van Leida de Klein-Nienhaus.

De familie Van der Meulen woonde aan de Dijkstraat in Gendt. Hun huis werd eind jaren twintig van de vorige eeuw verkocht aan Jan Nienhaus. In de Tweede Wereldoorlog is het huis door brand verwoest. Vader Johannes was gemeentesecretaris in Gendt. In 1912 begon Jo van der Meulen bij de gemeente Gendt als volontair. Na het vervullen van de militaire dienstplicht werd hij in 1918 vaste eerste ambtenaar bij de gemeente Gendt. Van 1929 t/m 1945 was Jo kassier van de Boerenleenbank in Gendt. Hij werkte met de burgemeesters G.W. Maas-Geesteranus, E.F. Simonis, M.J. Mulders en H.H. Crevels.

Huwelijk van Jo en Maria

Op 25 juni 1930 trouwde Jo van der Meulen met de Gendtse Maria Geertuida Verheijen, Verheij volgens het trouwboekje van haar ouders. Maria was de dochter van Everhardus Verheij en Geertruida Baltussen. Het gezin Verheij bestond uit zes dochters en twee zonen. Van de meisjes bleven Willemien, Lies en Cor vrijgezel. Truus trouwde met Gerardus Meijerink en Dora met Mathijs van Korten Hof uit Lent. Korten Hof begon in 1922 samen met Jan van Hasselt een scheepswerf in Hulhuizen. Hendrik trouwde met Lies Baltussen en Frans bleef vrijgezel.

Trouwfoto van Jo en Maria. De bruidsmeisjes zijn: rechts Truus Verheij en links Lena Renkes, vriendin van Truus.

Hansje van der Meulen

Op 14 mei 1931 werd bij Maria en Jo van der Meulen een zoontje geboren. Hansje zo heette het jongetje. Hij is helaas op 1 december 1935 overleden, vermoedelijk aan hersenvliesontsteking. Het paar kreeg daarna geen kinderen meer. Vóór en in de Tweede Wereldoorlog bekleedde Jo vele functies. Hij werd hierdoor raads- en vertrouwensman van vele Gendtenaren. De toenmalige burgemeester Crevels verzocht hem na de evacuatie om de taak van waarnemend secretaris op zich te nemen. Locoburgemeester werd R.L. Cornelissen, die de gemeente ging besturen met een tijdelijke gemeenteraad waaronder de heren J. Ederveen en W. Schouten. Jo van der Meulen kreeg de opdracht te beginnen met de wederop-

Jo van der Meulen

bouw van Gendt. Een enorme klus want geen huis was onbeschadigd door het oorlogsgeweld.

In deze dagen liet Jo van der Meulen zien wat hij voor de Gendtse gemeenschap waard was. Aan het hoofd van een groep hardwerkende mannen en vrouwen werd begonnen aan het opruimen en aan het bewoonbaar maken van de vele beschadigde huizen. Bij de wederopbouw waartoe ook de uitbreidingsplannen van Gendt hoorden, was beleid, initiatief, werklust en werkracht heel hard nodig en daar bleek Jo van der Meulen de geschikte man voor te zijn. Er werden reeksen noodwoningen gebouwd voor al die gezinnen waarvan de huizen geheel vernield waren. In ons dorp waren op een gegeven moment meer dan tweehonderd arbeiders van buiten onze gemeente werkzaam waar weer onderdak voor moest worden geregeld.

Jo van der Meulen benoemd

Op 27 december 1945 werd Jo van der Meulen bij Koninklijk Besluit benoemd tot burgemeester van de gemeente Gendt en daar waren alle Gendtenaren blij mee. Toen in januari 1946 de installatie als burgemeester plaatsvond, waren er geen tenten beschikbaar. Door schade aan gebouwen kon de huldiging niet in een zaal plaatsvinden. Daarom had de officiële installatie plaats in het noodgemeentehuis naast de burgemeesterswo-

Vincentiusvereniging 1924.

1e rij vlnr.: H. Evers, F. v. Driel, A. Mattijssen, J. v.d. Meulen de vader van Jo, S. Rasing, J. Smolders en H. Braam.

2e rij vlnr.: W. v. Hoorn, H. Leenders, Th. Burgers, W. Meurs, J. Cornelissen, M. Roelofsen, J. Burgers, J. v.d. Meulen, Th. Milder, W. Timmermans en A. Bosman.

3e rij vlnr. J. Bouwman, J. Burgers, M. Burgers, J. Wijnands en J. Lenderink.

Nieuwbouw in de Dorpstraat, 1950.

ning aan de Markt. Besloten werd om op een later tijdstip de Gendtse burgers de gelegenheid te geven Jo van der Meulen te feliciteren. Men wilde de feestelijkheden combineren met de herdenking van de bevrijding van ons land op 4 en 5 mei. Op deze data lukte het weer niet om aan tenten te komen; die waren pas beschikbaar op 11, 12 en 13 mei. Op zaterdag 11 mei had eindelijk de inhuldiging van de burgemeester plaats. In een grote tent konden vele Gendtenaren de nieuwe burgervader gelukwensen. Locoburgemeester Cornelissen wenste de nieuwe burgemeester namens de Gendtse inwoners en de tijdelijke gemeenteraad geluk met de benoeming. Hij beschouwde de benoeming als een kroon op het vele werk en het goede beleid in de moeilijke tijd na de evacuatie. Leidinggeven zat wel in de familie; twee broers van Jo zijn ook burgemeester geworden. Namens de kerkelijke autoriteiten spaken pastoor G.W.J. Pelgröm en dominee W.G. v.d. Vliet. Andere sprekers waren oud-burgemeester Crevels, A. Terwindt namens de industriëlen, W. Schouten die als raadslid en hoofdopzichter bij de wederopbouw sprak, J. Ederveen, raadslid en dokter J. Burg. Namens de burgemeesters van de omringende gemeenten sprak W. van Elk, burgemeester van Bemmelen. Op 12 en 13 mei werden de bevrijdingsfeesten gevierd. Deze hadden naast vreugde ook een droevige ondertoon. Men herdacht ook de slachtoffers van het oorlogsgeweld waaronder vier Gendtse soldaten en de burgerslachtoffers die door bommen, granaten en mijnen om het leven waren gekomen.

Jo van der Meulen als bestuurder

Jo van der Meulen heeft als bestuurder en als burgemeester van Gendt vele raadsvergaderingen geleid en de voorstellen van B&W voorgedragen en verdedigd. Hij was nauw betrokken bij de vele bouwaanvragen van inwoners die een nieuw huis wilden bouwen op de plaats van hun

Huldiging wegens langdurig dienstverband op de steenfabriek. Vlnr.: W. Kerkman, E. Kerkman, W. v. Moerkerk, J. Meijer, N. Schennink, (jubilarissen), burgemeester J. v.d. Meulen, J. v. Rijn, N. Doornenbal, S. Terwindt, en A. Terwindt.

verwoeste woning. Er moest grond worden ont-eigend in de kom van het dorp voor woningbouw om zo Gendt weer op de kaart te zetten. De woningen aan de Dijkstraat en aan de Schoolstraat werden snel gebouwd om gezinnen die in schuurtjes en krotten woonden een beter onderkomen te geven. Steenfabrieken werden herbouwd of hersteld zodat er stenen gebakken konden worden voor de wederopbouw van Gendt. Tal van boerderijen werden er uit de grond gestampt om de veeteelt en de fruitteelt weer op gang te brengen. Het Ontspanningsgebouw aan de Markt kon begin 1950 in gebruik worden genomen. Een unicum in de Over-Betuwe schreven de kranten. Jo van der Meulen schetste bij de opening in korte bewoordingen de geschiedenis

Felicitaties voor de honderdjarige Johannes Derksen.

en de voltooiing van het Ontspanningsgebouw. Hoe na de verwoesting van Gendt de behoefte groeide naar een gebouw dat kon voldoen als een centrum voor het culturele en sociale leven.

Uit het verwoeste gemeentehuis was een modern gebouw herrezen dat de trots van Gendt kon zijn en ruimte bood aan honderden plaatsen. De eerste uitvoering die in het gebouw gegeven werd, gebeurde door de R.K. gemengde zangver-

Voor de eerste keer de uitreiking van de Veilig Verkeers- diploma's aan 35 meisjes en 51 jongens in 1951.

eniging in combinatie met de R.K. Toneelvereniging. Later veranderde de naam Ontspanningsgebouw in Verenigingsgebouw.

Jo van der Meulen werd voorzitter van het Katholiek Thuisfront om samen met anderen de jongens in Indië te ondersteunen. Ook de paardenmarktcommissie kon onder zijn voorzitterschap weer aan de slag in Gendt.

Er kwam schot in de aanleg van riolering en nieuwe wegen. De ondernemerswoningen en winkels aan de Dorpstraat werden na nieuwbouw weer opengesteld. De veerhuizen Concordia van

*Bestuur van de Boerenleenbank.
Vlnr.: J. Cornelissen, J. Burgers, A. Hoogveld,
D. Hylkema, J. v.d. Meulen, J. Leenders en
J. Bouwman.*

Jan Cornelissen en het Gendtse veer van Tieske de Beijer konden weer in gebruik genomen worden.

Opening van het bejaardentehuis St. Jozef in 1960.

Scholen werden gerestaureerd en er kwam nieuwbouw o.a. de St. Jozefschool.

In 1952 werd de nieuwe R.K. kerk in gebruik genomen en het Wederopbouw- en Uitbreidingsplan vastgesteld.

De Lagere Landbouwschool, Boerenleenbank en een Wit-Gele Kruisgebouw kregen een plaats in Gendt. Ook de V.G.L.O.-school voor meisjes kwam gereed. Aan het verbouwde bejaardenhuis, waarvan de opening plaatshad op 30 januari 1960, is de naam van Jo van der Meulen verbonden, niet alleen als penningmeester van de Stichting Rooms Katholiek Bejaardentehuis St. Jozef, maar vooral door de totstandkoming van dit tehuis. Ook bij de realisering van het sportveldencomplex heeft Jo zich verdienstelijk gemaakt.

Vrije tijd

Jo van der Meulen had weinig of geen hobby's; daar had hij trouwens ook geen tijd voor, want hij was altijd bezig voor de gemeente of voor de vele verenigingen waar hij bestuursfuncties vervulde. In de vrije tijd die hij had rookte hij graag een sigaar of een sigaretje. Zijn sigaren moesten wel van goede kwaliteit zijn en werden dan ook bij een perfecte temperatuur bewaard. Zijn echtgenote Maria was een Pietje-secuur en zij zorgde ervoor dat Jo er altijd netjes uitzag. Hij genoot van een wandeling door Gendt samen met zijn vrouw en zijn wandelstok. Mocht hij onderweg iets of iemand tegenkomen die problemen had, dan stonden er even later mensen van de gemeente op de stoep om te helpen. Koster Gé Leenders was in zijn vrije tijd de tuinman van de familie Van der Meulen. De prachtige bloemen in de aardewerk potten die in de zomer hun tuin sierden, werden in de winter in de verwarmingsruimte van de R.K. Kerk opgeslagen. Hierbij bood Jo altijd wel een helpende hand.

Gendts gezelschap bij H.M. de Koningin.

Vlnr.: G. Schouten, J. Schaars, prinses Marijke, J. v.d. Meulen en H. Braam.

Afscheid van Jo van der Meulen als burgemeester

Op 29 februari 1960 werd afscheid genomen van burgemeester Jo van der Meulen in verband met het bereiken van zijn pensioengerechtigde leeftijd. Op deze dag bracht de hele Gendtse gemeenschap hulde en dank aan deze burgemeester, die ruim veertien jaren onze gemeente op een onnavolgbare wijze bestuurd had. Deze afscheidsdag begon in de vroege ochtend met een H. Mis uit dankbaarheid, opgedragen door pastoor L.G. Eppink met assistentie van zijn beide kapelaans. Wel duizend kinderen huldigden burgemeester Jo van der Meulen en zijn vrouw in zaal Providentia. Dat gebeurde met zang, spel, schetsjes en sprookjes onder leiding van meester M.H. Dinissen. In de middag vond er een buitengewone openbare vergadering plaats in het gemeentehuis. Vele aanwezigen kregen het woord en brachten hulde aan Jo van der Meulen. Namens de gemeente opende locoburgemeester Cornelissen de rij van sprekers waaronder de wethouder de heer Th. Schennink, het raadslid C. Breunissen. Secretaris A.J.J.M. Arends bedankte Jo van der Meulen namens het personeel

van de secretarie. Dokter Dijkhuis bedankte de burgemeester voor het vele werk dat hij had verricht in het belang van de volksgezondheid en voor het scheppen en handhaven van een prettige levenssfeer in het dorp. Onder bestuur van deze burgemeester kon iedereen zich prettig voelen aldus dokter Dijkhuis. Namens de industriëlen

R. Cornelissen wenst Jo en Maria nog veel geluk.

sprak de heer H. Terwindt, directeur van steenfabriek de Waalsteen. De inspectrice van het kleuteronderwijs, mej. Grolle, had eveneens alle lof voor de burgemeester.

Namens de vrijwillige brandweer sprak de heer C. Milder. De jeugd bracht op originele wijze hulde aan de scheidende burgemeester. Onderwijzer Tom Nahon en de kinderen riepen Jo van der Meulen uit tot burgemeester van het jaar en nog wel op internationaal niveau. Daar sloten de R.K. gemengde zangvereniging St. Caecilia, het tamboerkorps van het gilde St. Sebastianus, harmonie St. Caecilia, de Chr. Gemengde Zangvereniging en Soli Deo Gloria zich bij aan.

Secretaris Arends neemt afscheid van Jo en Maria. Dhr. Arends zou later burgemeester van Gendt worden.

Erelid van de Kring van burgemeesters

Als voorzitter van de Kring van burgemeesters sprak de burgemeester van Bommel Van Elk. Hij noemde Jo van der Meulen een rechtschapen bestuurder en prees de gemeente Gendt omdat er zo'n goede samenwerking bestond tussen de buurgemeenten. En daarom kon hij de scheidende magistraat meedelen, dat de burgemeesters met algemene stemmen besloten hadden hem te benoemen tot erelid van de Kring.

Na zijn pensionering was Jo van der Meulen nog een tijd waarnemend burgemeester van Huissen.

Overlijden van Jo van der Meulen

Op 7 januari 1971 overleed na een langdurig ziekbed Jo van der Meulen op 75-jarige leeftijd. Hij was Ridder in de Orde van Gregorius de Grote, een hoge kerkelijke onderscheiding en Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Jo van der Meulen heeft zich zowel op bestuurlijk als op maatschappelijk en cultureel terrein verdienstelijk gemaakt. Het culturele leven in Gendt kwam door zijn toedoen tot ontplooiing. Op 12 januari vond onder grote belangstelling de rouwdienst plaats in de R.K. Martinuskerk. Celebrant tijdens de uitvaartdienst was zijn neef, pater Baltussen.

Kapelaan A. Hulleman hield een lijkrede waarin hij het leven van Jo van der Meulen op treffende wijze schetste. De eucharistieviering werd door vele Gendtenaren bijgewoond. Ook A.J.J.M. Arends (burgemeester van Wijchen) en echtgenote waren aanwezig evenals de waarnemend burgemeester van Gendt, drs. A.H. Stadhouders van Huissen en gemeentesecretaris drs. H. Jans. Ook de beide wethouders A.W. Leenders en H.P. Ederveen woonden de dienst bij. Na de plechtigheid werd Jo van der Meulen begraven op het R.K. kerkhof. De man die veel voor het schuttersgilde betekend had, werd met gilde-eer begraven, terwijl harmonie St. Caecilia waarvan hij ere-voorzitter was, een passend aandeel in de plechtigheid had. Een welverdiend laatste eerbewijs aan Jo van der Meulen, onder wiens bestuur veel tot stand gekomen is.

Er is later een straat naar hem vernoemd: de Burgemeester van der Meulenlaan.

Begrafenis van Jo v.d. Meulen. Zijn neef, pater Baltussen loopt voor de rouwstoet uit.

Citaat uit zijn gedachtenisprentje.

Jo van der Meulen was iemand die steeds vrede probeerde te brengen. Van nature was hij een eenvoudig, bescheiden en hartelijk mens. Steeds correct en hoffelijk in zijn optreden. Door zijn wijsheid was hij voor velen een persoonlijke raadsman. Met hart en ziel heeft hij zich als gemeentesecretaris en als burgemeester gegeven voor het welzijn van de gemeente Gendt.

Maria van der Meulen-Verheij overleed op 10 maart 1979 in het Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis te Nijmegen.

Henk Klaassen
Enkele foto's: Alain Derksen

Schipper mag ik overvaren?

Jos Banning en het Doornenburgse veer

Ons lid Jos Banning, de zoon van de Doornenburgse veerbaas, voorziet ons af en toe van interessante artikelen en andere informatie die hij bij zijn onderzoek naar veren tegenkomt. De geschiedenis van veren en vooral het Doornenburgse veer is zijn hobby. Logisch, omdat hij van jongs af aan daarmee opgegroeid is. Hij heeft zelf trouwens ook gevaren op verschillende motorsleepboten op de Rijn, dus hij heeft ervaring met het wel en wee van het schippersbestaan. Toen de duwbotten in opkomst kwamen, werd het werk voor hem minder aantrekkelijk en is hij iets heel anders gaan doen. Hij werd rotatiedruk-

Jos Banning

ker en heeft veel jaren als zodanig gewerkt voor de Duitse Bild Zeitung. Intussen is hij met pensioen.

Zo stuurde hij ons een tijd geleden een uittreksel uit een akte uit 1832 over het Doornenburgsche Veer – toen werd het nog zo geschreven. Daarin verklaarde een gewezen veerman, Derk

Kregting, dat hij het Doornenburgsche Veer (toen nog van de vorst van Hohenzollern, Sigmaringen Graaf van den Bergh,) gepacht had van 1783 tot 1805. Daarna werd het verkocht aan Klaas van Driel en nog later aan Frederik Colenbrander te Zutphen. Hij verklaarde in die akte dat in zijn tijd het Doornenburgse veer van de splitsing van Rijn en Waal tot aan de ‘gemeente’ Hulhuizen naar de overkant, naar Millingen voer. Maar het Millingse veer voer altijd, zo verklaarde Kregting, naar de Kijfwaard in Panerden en terug, maar nooit naar de splitsing van Rijn en Waal.

Blijkbaar was de andere veerbaas, namelijk die van het Millingse veer, op het terrein van het Doornenburgse veer gekomen en had hij ook mensen vanuit Millingen naar de kop van Panerden overgezet. Nu moest blijkbaar van rechtswege vastgesteld worden, dat daar in het verleden nooit sprake van was geweest en dat dit dus niet mocht. Uit deze akte weten we dat

het veer al in ieder geval vanaf 1783 in de vaart was. In een andere bron (Robert Melchers) lezen we dat bij de bouw van fort Sterreschans in 1742 een veerdienst kwam van de Klompenwaard van en naar Millingen en dat die later verplaatst is naar de Holenoever. Het veer bestond dus nog langer.

Voetveren

In het begin waren de voetveren allemaal roeiboten van vijf tot zes meter lang en twee meter breed. Soms voerden ze een zeil, mits de wind gunstig was. Dan konden ze met minder inspanning de overkant bereiken. Het was voor vervoer van goederen en mensen in de middeleeuwen veel makkelijker als dat over water kon, want wegen waren er weinig en ze waren bovendien een deel van het jaar door slecht weer onbegaanbaar.

In de 17^e eeuw werd de gierpont uitgevonden. Die heeft een kabel die bevestigd is aan een punt op de bodem in het midden van de rivier. Door het schip schuin te draaien, zal de boot door de stroming de overkant bereiken. Omdat het ankerpunt en de pont op enige afstand van elkaar liggen wordt de verbindingskabel met een of meerdere kleine bootjes boven water gehouden. Deze bootjes zijn voor het overige scheepsverkeer een teken dat een gierpont in gebruik is en tevens dat men de pont dient te passeren aan de andere kant van de bootjes. Sinds 1920/1930 worden er motorboten gebruikt. Tegenwoordig hebben alle gierponten ter ondersteuning een dieselmotor om sneller aan de overkant te komen.

De Holenoever, het Doornenburgse veerhuis.

Het Doornenburgse veer De Holenoever

De grootvader van Jos, Bernardus Banning en de vader van Jos, Frans Banning waren beide veerbazen en de familie woonde in het Doornenburgse veerhuis vanaf 1903. Jos Banning (geboren in 1943) heeft tot 1956 in het Veerhuis in Doornenburg gewoond. Toen werd het verkocht aan Arnold Milder. In de tijd van Banning stond het veerhuis bekend als het Millings Veerhuis, maar de familie Milder die het in 1956 kocht, gaf het een bijnaam, de Hollenoever. Dit omdat mensen vaak holden over de Ringdam naar de verhoogde aanlegplaats om het veer nog te halen of zich 's avonds in het donker haastten omdat ze zich dan niet zo veilig voelden. De laad- en loskant van het veer aan de oever werd ook wel plaatselijk de bol genoemd. Langzamerhand verbasterde de naam van Hollenoever in Holenoever en ging het zo heten. Arnold Milder hield het tot 1962 in bedrijf. In feite was het toen niet interessant en lonend meer, omdat steeds minder mensen overgezet moesten worden. De overtocht van steenfabrieksarbeiders was al een halve eeuw door de sluiting van de steenfabriek aan de Millingse kant gestopt en alleen de Millingse scheepswerf bood nog werkgelegenheid aan Doornenburgse arbeiders. Intussen kregen ook steeds meer mensen een auto en was een voetveer dus niet meer zo noodzakelijk. Er waren trouwens in die tijd nog wel enkele andere veren, nl. in Hulhuizen en Gendt in bedrijf, maar toen ook niet lang meer, want na een paar jaar gingen zij ook uit de vaart. Op de website www.milder.org van de verre familie van Arnold Milder, de laatste veerbaas van het Doornenburgse veer, waarvan familieleden eeuwen geleden naar Amerika vertrokken waren, staat dat het Doornenburgse veer sinds 1832 in de vaart was (het zou kunnen dat hiermee bedoeld was dat het vanaf die tijd vanaf de plek van de Holenoever voer) voor fietsers en voetgangers naar Millingen. Want in feite was zoals we al eerder zagen, het Doornenburgse veer bijna een eeuw ouder. Soms kwam er een stoomboot, de Koningin Wilhelmina, om mensen naar Nijmegen te brengen. Die legde overigens ook in Hulhuizen en in Gendt in de buurt van het veer aan.

Het Doornenburgse veerhuis zelf werd in 1884 gebouwd, als woonhuis en om mensen die op overtocht wachtten onderdak te bieden. Het huis was helemaal onderkelderd met o.a. een waskelder en drie voorraadmolders voor wijn, aardappelen en andere handel, zoals scheepsgoederen.

Het veerhuis was een centrum voor de zalmvisserij, waar Hulhuizen om bekend stond, totdat de visvangsten vanwege de watervervuiling minder werden. Aan de voorkant was een café waar mensen tijdens het wachten wat te drinken konden krijgen. Het adres was Waaldijk 4, Doornenburg. Aan de overkant was geen veerhuis. Als iemand aan de overkant over wilde, moest hij een bel luiden of de seinpaal omhoog klappen. De veerman had een verrekijker om te zien of er iemand aan de andere kant zijn diensten nodig had. In de crisistijd, de jaren dertig, kostte de overtocht ong. 40 cent en dubbel zo duur met hoogwater; niet gering dus voor die tijd.

Schokkervissers en parlevinkers

Tijdens de evacuatie in oktober 1944 lagen ter hoogte van twee kribben boven de werf Vahali in de buurt van het Doornenburgse veer twee schokkervissers en enige plaatselijke zandschepen tegen een krib om hier enigszins bescher-

Gijs Udo op zijn schokker.

ming te zoeken tegen oorlogshandelingen. Jos Banning wist van verhalen van zijn ouders dat er in oorlogstijd ongeveer 50 evacués in het veerhuis onderdak hadden gevonden en hij heeft ons ooit gevraagd of wij die mensen kenden of verhalen erover gehoord hadden. Wij hebben toen een oproep in ons blad daarvoor gedaan, maar geen enkele reactie erop gekregen.

De schokkervisserij hield na 1954 op te bestaan toen er ook 's nachts boten van en naar Duitsland mochten varen en het te gevaarlijk werd om 's nachts op de rivier te vissen. Gijs Udo had een schokker, evenals Herman van Son. Gijs Udo

Parlevinkerboot van W. Rooding, Hulhuizen.

werkte later bij Vahali en zijn woonboot lag bij de Polwaard. Een parlevinker, die jaren bij scheepswerf Vahali woonde en later bij de Pol-

waard, was Hennie Rooding. Zijn vader Willem was met het bedrijf begonnen. Een parlevinker was met zijn overkapte boot met dieselmotor een soort varende supermarkt, die levensmiddelen etc. aan voorbijvarende schippers verkocht. Later kwamen er grote bunkerscheppen langs de rivieren te liggen en kon men vlees en groente etc. makkelijk in een diepvries aan boord bewaren, waardoor parlevinkers overbodig werden.

Je zou zeggen dat parlevinker dus geen gevaarlijk beroep is, maar met een varende supermarkt kunnen dingen gebeuren waar een normale supermarkt geen last van heeft. Het schip van parlevinker Rooding is in Hulhuizen in 1937 een keer gekapseisd en gezonken. Waarschijnlijk is dit met een aanvaring gebeurd, maar in het verhaal wordt geen oorzaak genoemd. Rooding wist zichzelf te redden door op een andere boot te springen. De boot kon daarna toch weer worden gelicht. De stoomboot Wilhelmina en de buurtboten werden in De Gelderlander nog geprezen voor hun hulp bij dit ongeluk.

Het Hulhuizense veer Concordia

Het even verderop richting Gendt gelegen veer van Cornelissen in Hulhuizen zette over naar de recht er tegenover gelegen steenfabriek in Kerckdom. En van die kant kwamen er ook arbeiders die weer op de scheepswerf Vahali werkten. Het veerhuis heette Concordia (Eendracht) en

ook dit veerhuis had een café. Het veer van Cornelissen bestond sinds 9 november 1888. Toen kreeg Hendrik Cornelissen een vergunning voor een vaartuig om personen en goederen over te zetten en aan boord, maar ook van boord van de stoomboten op de Waal te brengen. Die stoomboten konden namelijk niet dicht bij de wal komen. Er was een stoomboot die eveneens Concordia heette en die zelfs naar Rotterdam voer. De boot die tweemaal per week langs kwam, was de Lobithse boot, de Wilhelmina. Op maandag en vrijdag voer deze 's morgens naar Nijmegen en 's middags terug om mensen naar en van de markt te brengen. Net voor het eind van het jaar, op 31 december 1888, kreeg Hendrik Cornelissen nog een andere vergunning, nl. om met acht vischvliegers (visboten) op zalm te mogen vissen. In de beginjaren van het veer moest er al om 6 uur uitgevaren worden, omdat de steenfabrieksarbeiders vroeg begonnen. Daarna was het meestal weer een tijd rustig, totdat de vrouwen met het warme middagmaal voor hun mannen kwamen. De vrouwen vonden het meestal wel leuk, want dan ontmoetten ze elkaar bij het veer en hadden ze nog wat te praten. Het eten werd in de boot gezet en aan de overkant door de arbeiders afgehaald.

Hendrik kreeg een zoon Jan, die na hem de veerbaas werd. Voor de oorlog gebeurde het overzetten zoals ook overal elders met een roeiboot en na de oorlog kwam er een motorboot. Die was ca. 8 m. lang en 2,5 m. breed en had een motor van 8 pk. Het bootje kon ongeveer 20 personen vervoeren. Het veer van Cornelissen was een particulier veer, in tegenstelling tot de veren van Doornenburg en Gendt, want dat waren rijksveren. Dat hield in dat Cornelissen zelf een veerstoep moest aanleggen, maar dat de aanlegplaatsen van de andere veren door de overheid geregeld en betaald werden. Het veerhuis werd in 1944 verwoest, maar een paar jaar later weer herbouwd. Het was een handelsplaats

De achterkant van het na de oorlog herbouwde veerhuis Concordia.

waar aanvoer van maïs, tarwe en gerst plaatsvond, bestemd voor de veevoederfabricage van de Boerenbond. Tevens werden er de nodige vaatjes jenever uit Schiedam aangevoerd, die weer afgeleverd moesten worden bij het café in Doornenburg (waar nu de Ancari bar is), bij café Braam in de Dorpstraat in Gendt (het latere 007 tegenover Super de Boer) en bij wat nu Im Weissen Rössl en café De Klok is. Nu stond op de Waaldijk in Hulhuizen onderhand een lint van cafeetjes, want er was een café van Pere aan de

De bruiloft van Harrie Rensen voor zijn café in Hulhuizen.

dijk bij de werf, een van Verhoeven op de werf (Waalzicht) en nog een van Rensen aan de dijk

Veerman van de derde generatie: Jan Cornelissen.

en dan natuurlijk nog dat van het veerhuis. Jan Cornelissen, een kleinzoon van de oorspronkelijke eigenaar van het veerhuis weet nog te vertellen dat een borrel er een stuiver kostte. Niet alleen steenfabrieksarbeiders dronken er heel wat af, maar ook de schippers, want die voeren 's avonds niet, maar legden hun boot aan en roeiden dan naar een café. Ook de café-eigenaren zelf konden er wat van. Er waren er eens twee die op een dag steeds bij elkaar op bezoek gingen; aan het eind van de avond waren ze ladderzat en had het hen beide maar een stuiver gekost. Zou daar de uitdrukking stuivertje wisselen vandaan komen?

Bij de steenfabriek lagen overigens nog twee roeiboten, dus de arbeiders konden in een noodgeval ook zelf overvaren.

Jan Cornelissen en het Hulhuizense veer

Jan is de kleinzoon van de oorspronkelijke eigenaar Hendrik en hij heeft in samenwerking met zijn vader, ook Jan geheten, later het meeste veerwerk gedaan. Jan vertelt dat hij al als 16-jarige met het veer voer. Hij is toen een keer door de politie betrapt, want hij was eigenlijk te jong om dit te mogen doen. De boete bedroeg toen 5 gulden, maar hij kreeg daarna wel een ontheffing voor het varen. Hij heeft samen met zijn vader veel jaren mensen overgezet. Net na de oorlog kostte dit 35 cent per persoon incl. fiets. Als de mensen aan de Kekerdomse kant naar Hulhuizen over wilden, dan sloegen ze met een staaf op het autowiel dat daar hing. Dat kon je aan de overkant horen. Of ze telefoneerden dat ze op een bepaalde tijd overgezet wilden worden. Zijn broers Hendrik en Gerus vonden ook hun bestaan in en rond het veerhuis. Hendrik nam het café over en had er tot de jaren zestig een zand- en grinthandel (zijn zoons hebben daar

De ouders van Jan Cornelissen, Jan en Marie in de ijzige winter van 1930.

nu een werf om jachten te bouwen). Gerus was eerst boekhouder en hij zette wel op zondag samen met broer Jan mensen over, maar op een gegeven moment begon hij met de camping en werd die zijn levenswerk. Jan was degene die het veerwerk grotendeels met zijn vader Jan deed en daarnaast had hij nog de boerderij en werk in de zand- en grinthandel. Vader Jan begon 's morgens al vroeg, maar had na de oorlog de kracht niet meer om de motor aan te zwengelen. Daarvoor moest zoon Jan 's morgens nog wel eens uit bed gehaald worden. Later werd dit met een accu verholpen. Nadat zoon Jan trouwde, zette hij

Op de achtergrond de steenfabriek Klaverland.

alleen nog op zondag samen met zijn broer Gerus mensen over. Vader Jan deed het doorde-weeks. Toen de steenfabriek ophield werd het rustiger. Ook al waren er geen steenfabrieksarbeiders meer, de arbeiders voor Vahali bleven en er waren mensen die op familiebezoek wilden, naar de kermis of naar voetbal aan de overkant. De late gasten, waren degenen die verkering aan de overkant hadden gekregen. Die wilden van hun amoureuze bezoek maximaal profijt hebben.

Zo heeft het veer nog menige verbintenis in stand gehouden, die anders door de omweg over de Waalbrug misschien spaak gelopen was. Op zondag kwamen er ook van de kant van de Ooij protestantse kinderen die in Gendt naar zondagschool moesten. Dat is nu allemaal voorbij.

Ongeluk veerboot

Een paar maanden geleden is er in Nederland nog een ongeluk met een veer geweest en dat werd geweten aan het drukke scheepvaartverkeer van tegenwoordig op die plaats. Maar ook in de tijd dat het op de Waal nog rustiger was, kon het beroep van veerbaas met name door weersomstandigheden lastig zijn. Een keer is het Hulhuizenze veer echt in gevaar gekomen, toen het op 27 januari 1959 om 17.30 uur in dichte mist in aanvaring kwam met 2 schepen die door een andere boot gesleept werden. De sleepboot had wel radar aan boord en had daarop ook een zwalkend object gezien, maar kon niet vermijden dat de beide sleepschepen dat object raakten. De veerboot werd eerst aangetikt door de Actania en bleef daarna op de kop van de tweede boot, de Scaldia hangen, zonder om te slaan. Op dat moment zaten er in de boot 14 personen. Het veer was onderweg van de steenfabriek Klaverland naar de overkant, maar raakte door de mist de koers kwijt. Er was op dat moment geen kompas aan boord en bovendien was de claxon van de veerboot ook nog kapot. De aanvaring verliep gelukkig zonder ongelukken. Een paar passa-

giers werkten zich langs de ankerkettingen van de Scaldia aan boord en anderen via een toegestoken ladder. Het moet in die dichte mist nog een hele klim- en klauterpartij zijn geweest. Bij de Gendtse scheepswerf aangekomen, gingen de passagiers weer aan boord van de veerboot en ze werden daarna veilig aan land gebracht. De commissie Binnenvaartrampenwet concludeerde na afloop fijntjes, dat de uitrusting van de veerboot niet in orde was - wat wil je ook zonder kompas en claxon.

Het kwam volgens Jan Cornelissen ook wel eens voor dat de veerboot er midden in de Waal mee ophield door een motorstoring of bij gebrek aan diesel. Nu waren er altijd roeispanen aan boord, dus met enige moeite en hulp van passagiers kon dan toch de overkant bereikt worden.

Uiteindelijk was de vaart ook voor dit veer niet lonend meer. In 1975 was het wel het laatste in deze regio dat stopte.

Het Gendtse veer

Het volgende veer lag aan de Waaldijk in Gendt, Dit veer, varende tussen Gendt en de Ooij, moet een van de oudste verbindingen over de Waal zijn geweest, want het lag er al voor de Nijmeegse pont naar Lent begon te varen. Gendt had in het jaar 1200 namelijk al een voetveer naar de Ooij. Het is in 1965 opgeheven. De laatste veerbaas was Gijs de Beijer.

Het Gendtse veerhuis moet eerst verder in de uiterwaarden hebben gelegen, ongeveer nabij de

Het Gendtse veer van De Beijer voer in 1965 voor het laatst.

Het Gendtse veerhuis aan de Waaldijk werd bij de dijkverzwaring in 1990 gesloopt.

bol, de aanlegplaats. Het oude huis werd in 1852 afgebroken en het nieuwe huis onderging datzelfde lot in april 1990 bij de dijkverzwaring. In 1928 werd het het Gendtsche Veer genoemd; toen was het in beheer bij A.H. Wolters. Het veer verbond Gendt met Erlecom, dat voordat de beide plaatsen door een verandering van de loop van de Waal van elkaar gescheiden werden, in de middeleeuwen tot 1818 een juridische eenheid was. De Gendtse motorveerboot kon 32 personen vervoeren. Er was ook nog een eikenhouten roeiboot als reserve voor 12 personen.

In 1930 maakten er slechts enkele steenfabrieksarbeiders gebruik van en nog wel tegen een zeer laag weektarief van 90 cent. Een enkele overvaart kostte naar verhouding meer, nl. 20 cent. In 1930 nam de heer M. (Tieske) de Beijer het voetveer met veerrecht over en hij had een stalen motorboot, Dina genaamd, die 20 personen kon overzetten. Hij had tevens een stalen overzetboot, Wim, die 30 personen aan kon. Zijn veer was vanaf zes uur 's morgens tot elf uur 's avonds in de vaart, dus het waren korte nachten. Hij verhoogde het tarief tot 35 cent met fiets en 30 cent zonder. Bij hoogwater en ijsgang werd er een dubbel tarief gerekend. In het veerhuis lag een klachtenboek. Er staan niet zoveel klachten in en wat er in staat, is dat de weg bij de Ooijse veerstoept bij slecht weer onbegaanbaar

was. Er stond vaak vee en door de dieren werd het pad erg modderig. Er moest een behoorlijke afrastering komen en het pad moest verhoogd worden om het beter begaanbaar te maken. Naast de veerdienst bedreef De Beijer ook een brandstoffen- en een zand- en grinthandel. Door de Waalbrug in Nijmegen kreeg het veer een stuk minder inkomsten. Op 1 juni 1936 schreef Tieske de Beijer aan Gedeputeerde Staten: "Maar Hoog Edele Heeren, hebt u nu wel gedacht dat de Beijer, veerman van het Gendtse veer na opening van de nieuwe Waalbrug over de Waal bij Nijmegen totaal overbodig is? Dus wij hebben nog voor 1 boot geen werk meer, dus de Dina is helemaal overbodig." Daarom werd de Dina uit de vaart genomen. Het Gendtse voetveer naar Ooij/Ubbergen bestond in 1954 uit een stalen motorveerboot en twee stalen roeiboten. Sinds 3 december 1965 is het niet meer in dienst o.a. door de slechte toestand van de twee aanlegplaatsen en door minder gebruik ervan door de mensen.

De Halve Maan

Nu is er sinds 1996 weer een toeristisch veer de Halve Maan in deze regio. Tot 2006 voer het op de oude route van het veer van Hulhuizen, vanaf de camping van Cornellissen naar de overkant.

Dat was dus weer voor het eerst sinds 1975. Na 2006 vertrekt het vanaf de Klompenwaard, ter hoogte van de Holenoever naar de overkant; maar de Halve Maan vaart alleen 's zomers. De overtocht kost per persoon € 2,50 plus € 1,-- voor een fiets. Het is een leuk tochtje om via dit veer de Millingse theetuin te bezoeken en meteen een rondje door de Ooij te fietsen.

De Halve Maan, het laatste, recreatieve overzetveer in deze omgeving.

Zalmvisserij

Schuin tegenover Veerhuis Concordia, lag de bakkerij van Roelofs, Waaldijk 6. Van Henk Janssen die sinds ruim 10 jaar in deze voormalige bakkerij woont (en de eigenaar voor hem ook al zo'n 10 jaar), hoorden we dat hij nog steeds, als hij aan mensen uit Gendt e.o. moet uitleggen waar hij nu eigenlijk woont, het voldoende is als hij de bakkerij van Roelofs zegt. Mensen die 's zomers al jaren op de camping in de buurt verblijven, vertellen nog steeds, na ruim 20 jaar, hoe ze hier hun verse brood kwamen kopen. Het huis is sinds enige tijd een gemeentelijk monument. Maar dit huis heeft een nog veel oudere en in het kader van de zalmvisserij interessante geschiedenis. Het pand is gebouwd op een oude bouwplaats getuige de forse, deels dichtgestorte (in het kader van de dijkverzwaring in de jaren vijftig) onder het pand nog aanwezige kelders. Ze dateren mogelijk uit de 18^e eeuw en bevatten wellicht nog oudere delen. De kadastrale kaart van 1832 maakt in ieder geval al melding van een huis met erf en schuur op deze plaats. Eigenaar is dan het Ambt van Overbetuwe en de gebruiker is Jan Wegh, visser van beroep.

In de hierboven beschreven kelder bevindt zich een verdiept gedeelte, een soort put, waarvan de bodem met een stenen trapje te bereiken is. Toen

we filmopnamen bij de dijkverzwaring in 1990 maakten, hebben Gerard Jansen en ik die put ook bekeken en erover gefilosofeerd wat de functie ervan was. We kwamen er niet uit. Henk Janssen denkt nu de oplossing gevonden te hebben. Het is niet zoals men hem eerder verteld had een put waarin vroeger pekervlees bewaard werd, maar de recente informatie duidt erop dat het hier een put betreft waarin op de Waal gevangen zalm levend bewaard bleef. Kortom: dit huis werd eens bewoond door een visser (Jan Wegh) en hij heeft wellicht de door hem gevangen zalm gedeponeerd en bewaard in een opvangbekken. Dit alles past naadloos in het verhaal over zalmvisserij op de Waal vanuit het vissersdorpje Hulhuizen.

Te bedenken dat vroeger dienstmeiden in hun arbeidscontract lieten opnemen, dat ze maar één of twee keer per week zalm wilden eten. Toen was de vis nog in overvloed aanwezig en zo goedkoop dat ze anders iedere dag zalm op hun bord kregen. Nu is het een delicatessen en wordt er gepoogd de zalm weer terug in de rivier te krijgen. De tijden veranderen; vroeger drie veren in de regio, nu alleen nog een toeristisch veer 's zomers. Zou soms toch vroeger alles beter zijn geweest of boffen wij met vlees en vis naar keuze?

Yvonne de Boer-Ravestein
Met medewerking en foto's van o.a.
Jos Banning en Jan Cornelissen

Een overvolle veerboot voor steenfabriek Klaverland.

Kastelen, adellijke huizen en kerken in de Betuwe

Verslag lezing Kobus van Ingen 22-11-2010

De voorzitter verwelkomt allen, maar in het bijzonder Kobus van Ingen die ons meer gaat vertellen over kastelen, adellijke huizen en kerken in de Betuwe. Geert Visser memoreert ook even aan de presentatie van de nieuwe Tabula Batavorum waar Kobus van Ingen bij aanwezig was. Dit boek is een jaarlijkse uitgave van historische kringen uit de Betuwe. Dit jaar gaat het boek over feesten in de Betuwe. Vervolgens begint Kobus van Ingen met zijn verhaal. In het verslag van deze avond worden de gegevens per plaats beschreven.

Hemmen

In het fraaie plaatsje Hemmen is op het hoogste punt een kerk gebouwd. Bijzonder aan deze kerk is het schip, waar in het metselwerk een Andreas-

kruis is te zien. Vroeger werden rijke mensen van adel in de kerk begraven. Na 1824 mocht dit niet meer en werden ze vaak buiten de kerk in een grafkelder begraven, tegen het koor aan.

Het adellijk huis van Hemmen is omstreeks 1752 gebouwd en werd bewoond door de familie van Lynden. De Baron van Lynden overleed in 1936 en toen er verder geen directe nakomelingen waren, werd het van Lyndenfonds gevormd. Het huis heeft ook als zendingshuis voor de Protestantse Kerk gefunctioneerd. Op een fragment van een zogeheten verpondings- of prekadastrale kaart uit 1809-1810 is nog te zien waar het kasteel van Hemmen heeft gestaan. Nu vind je nog slechts een fundering deels 18^e eeuws, deels middeleeuws. De herstellkosten waren te hoog en men besloot om het kasteel niet meer op te knappen. Op deze kaart is nog niet de ommuurde tuin van Hemmen te zien. Die was er toen nog niet. Deze tuin wordt tegenwoordig door een grote groep vrijwilligers bewerkt en is de moeite waard om te bekijken. Hemmen is nog steeds grotendeels eigendom van de Van Lyndens, daardoor is er aan dit plaatsje vrijwel niets veranderd sinds 1810.

Huis Boelenham

Op een kaart van Van Geelkercken is de verbin-

dingsweg getekend van Opheusden tot Hemmen, de Boelenhamsestraat. Op deze kaart is de scheiding duidelijk te zien van links de Over-Betuwe en rechts de Neder-Betuwe. Huis Boelenham stond in de Neder-Betuwe, noordoostelijk gelegen van het dorp Dodewaard, vlakbij het station Hemmen-Dodewaard. Op een prent uit de 18^e eeuw getekend door Jan de Beijer of Cornelis Pronk zien we Huis Boelenham. Een adellijk huis met een gracht en een poort, maar eigenlijk was het een grote stenen boerderij met een herenkamer. Op de plaats waar Huis Boelenham stond is nu het koelhuis van de familie Tak.

Indoornik

Het plaatsje Indoornik is ouder dan het dorp Hemmen en is meerdere keren door de Waal overspoeld, het is nu kleiner dan vroeger. In de jaren twintig van de 17^e eeuw werden omringende plaatsen gereformeerd, maar de heren van Indoornik waren en bleven katholiek. Het werd een katholieke enclave. Het kasteel was er toen al niet meer, maar het koetshuis is nog jarenlang gebruikt voor diensten en heeft in het midden van de 18^e eeuw als katholieke schuilkelder dienst gedaan.

Andelst

Op alweer een verpondingskaart uit 1809 is Andelst getekend, het heeft een ronde verkaveling. Andelst was vroeger een gerichtplaats, een plaats waar recht werd gesproken, later is dat Elst geworden. Kasteel Andelst was middeleeuws, twee koetshuisjes zijn bewaard gebleven met het toegangshek en twee vazen uit de 18^e eeuw.

Op een mooie foto is een gerestaureerde kerk uit waarschijnlijk het jaar 1100 te zien. De kerk heeft een tussenstuk van veldkeien. Het is een typische kerk van het rivierengebied. Bij de restauratie zijn de keien uitgelegd op de begraafplaats en weer in dezelfde volgorde opgebouwd.

Heteren

Van het kasteel Heteren staat eigenlijk buitendijks alleen nog de toren, de rest is grotendeels verdwenen door een overstroming. De toren is jarenlang als gevangenis gebruikt. Op een verpondingskaart uit de 17^e eeuw is de Nijburg getekend waarop de Van Homoets woonden, verder de Oldenhof en de Roode Toren. Het gebied

rondom Heteren is verder nog van betekenis door de archeologische vondsten uit de Romeinse tijd.

Loenen

Loenen of Loinen is eigenlijk geen dorp maar een heerlijkheid. Vroeger bestond het uit Loenen en Wolferen. Het huis Loenen werd bewoond door de familie Van Boetzelaer en daarvoor door de familie Fabricius. Op een prent van Pronk uit 1732 zien we deze, weer een toren met aanbouw. Veel dijken zijn bezweken in de periode 1850-1890, ook dit kasteel is weggespoeld. Op een foto uit 1965 zien we het 19^e eeuwse huis Loenen dat een stuk verderop gebouwd en bewoond werd door de familie Van Boetzelaer. Tegenwoordig wordt het als restaurant gebruikt.

Oosterhout

In Oosterhout stond het huis Waaijenstein dat in 1809 bij een dijkdoorbraak is verdwenen. Het werd weer opgebouwd maar in 1820 opnieuw weggespoeld. Het nieuwe huis Oosterhout is op een andere plaats opgebouwd en is uit de 19^e eeuw. Zowel Oosterhout, Ochten als Bemmelt zijn vaak geteisterd door dijkdoorbraken.

Bemmel

Op een reconstructietekening van Schenkels uit Lent staat het Huis Bemmel, een adellijk huis met zadeltoren. Aan de vensters die ver van de hoekmuur af zitten kan men zien hoe dik de muren zijn. De Kinkelenburg is een typisch bouwwerk met ronde (hoefijzer)vorm aan de achterkant, dat wijst op een erg oude aanleg. Op een prent van Pronk uit 1731 en een van De Beijer uit 1734 is nog geen aanbouw te zien, deze kwam pas eind 18^e eeuw. Verder zien we een foto net na de oorlog (met veel kogelgaten) en een foto na de restauratie.

Gendt

Het meest interessante aan Gendt is eigenlijk Hulhuizen het stukje grond dat vroeger bij Kleef hoorde. Verder is Gendt een stad en daar mogen we best trots op zijn, volgens Kobus van Ingen. Hij laat een detail van een grotere kaart uit 1620 zien met daarop een onbekende ruïne. Ondanks hun bekendheid met de kaart kunnen Geert Vis-

ser en Gerard Janssen (geologie) niet zeggen wat deze ruïne geweest moet zijn. Een kleine discussie ontstaat over het Mekrishuis dat in de buurt van de Hagevoort stond, maar niet op deze kaart staat. Dat kan de ruïne niet zijn. De Poelwijk waar drie generaties Van Wely hebben gewoond staat er wel op. Van de Poelwijk zien we een prent met alleen de poorttoren. Het kasteel of adellijk huis bestond ook uit een rechthoekige woontoren. Het is niet bekend of het kasteel door verwoesting is verdwenen, waarschijnlijk is het kasteel steeds afgebroken en herbouwd. Bij opgravingen is er nooit een goed opgravingsverslag gemaakt. Een stukje van een aanbouw is nog te zien bij de foto van de poorttoren. In 1959 is de toren overgedragen aan de Vrienden der Geldersche Kasteelen en is deze gerestaureerd. Op een plaatje van Pronk uit de 18^e eeuw is de Hervormde Kerk te zien. Het koor en de toren zijn nog steeds in gebruik. Na de reformatie vestigde de eerste dominee zich in Gendt in 1601. Deze kerk lijkt veel op de kerk van Andelst.

Doornenburg

Van Doornenburg zien we een prent uit 1732. De toren is in de 13^e eeuw gebouwd. In de loop der eeuwen is het steeds verder uitgebreid tot de hoofdburcht zoals die nu nog is te zien. In de 15^e eeuw werd de voorburcht gebouwd. In 1936

kocht J.H. van Heek het kasteel en heeft het gerestaureerd. In 1941 was dit klaar maar in 1945 werd het gebombardeerd in de oorlog. Van 1947 tot 1968 is het kasteel weer opgeknapt. In de muren zijn de wapens te zien van de families Van Doornick, Van Bylandt en Van Homoet.

Het was een interessante avond dat blijkt wel uit de muisstille toehoorders. Na nog enkele vragen beantwoord te hebben, komt er een eind aan deze met zo'n 45 bezoekers goed bezochte avond.

Ria Schouten-de Haan

Kunst bij de Vonkenmorgen

Met kunst en cultuur kun je niet vroeg genoeg beginnen. Dat vinden ze tenminste op de Vonkenmorgen. Af en toe zijn er dagen waarop alle klassen iets aan kunst doen zoals kleien, gipsen of schilderen. Gendtse kunst of erfgoed komt ook aan bod. Dat moest de historische kring afgelopen november gaan verzorgen. Voor oudere leerlingen wisten we het wel, maar voor de kleintjes was het een puzzel om iets te bedenken. Van onze puzzel kwamen we op een puzzel voor hen. Allereerst werden ze met bestuursleden van de kring en enkele ouders en natuurlijk ook hun

juf of meester op pad gestuurd langs belangrijke gebouwen en beelden. Ze kregen er plaatjes van mee. Met die plaatjes was wat mis; er ontbrak een stuk. Ze moesten ter plekke goed kijken wat er ontbrak bij ieder object, daar weer het ontbrekende stukje bij zoeken en vragen beantwoorden. Het was een verrassende en bij vlagen hilarische speurtocht. Bij de kerk wist er één te vertellen dat dat het huis van Jezus was. Meteen volgde er herkenning. “Och Jezus, dat zegt mijn papa ook altijd”. Wij hebben ervan geleerd. Een groep kleuters is net een plas water. Je hebt het net bij elkaar geveegd en als je even omkijkt, stroomt het weer alle kanten uit. Dus grote dank aan de ouders en leraren die ze toch bij elkaar wisten te houden. Moeten plassen is trouwens besmettelijk, dat u het maar weet; wij weten het nu ook.

Maar de beelden werden enthousiast omarmd en het was verrassend hoe goed ze de plaats van die gebouwen en beelden wisten te vinden. Bij ieder object wilden wij natuurlijk ook iets van onze kennis kwijt in de hoop dat het onthouden wordt. Dus werd bij de kerstverlichting en De Gent ver-

teld dat het een mannetjesgans, een gent, voorstelt, net zoals onze plaats heet en dat ze juist daarom hier staan. Na afloop moesten ze in Villa Ganita een aantal puzzeltjes in elkaar leggen. Ieder puzzeltje toonde als het compleet was een foto van bijvoorbeeld De Vlam, Villa Ganita, De Gent etc. Effe checken of ze het nog wisten. Plaatje van De Gent aangewezen en gevraagd hoe die heette. Na diep nadenken kwam het antwoord: “Zwaan”.

Heel spannend was de tentoonstelling in de kelder van de oorlog. Oorlog was vechten, dat wisten ze wel. Ze keken hun ogen uit bij de soldatenpoppen die er stonden, de messen en andere oorlogsattributen.

Een paar dagen later waren de oudere leerlingen in Villa Ganita op bezoek. Ze werden in groepjes achter computers en laptops gezet om een fotoreportage te maken. In de computer stonden in PowerPoint al dia's van verschillende Gendtse gebouwen, in de vorm van vroeger en nu. Ze kregen ook achtergrondinformatie en konden zelf beslissen bij welke foto's ze teksten wilden maken en wat ze in de tekst opnamen. Was het een verrassing dat ze heel vaak voor hun eigen schoolgebouw kozen? Zal wel een goed teken zijn. Ze hadden slechts incidenteel hulp nodig en de tijd vloog om. Wij hebben later de fotoreportages op een cd voor school gezet.

Mocht er ooit iemand fotojournalist worden, dan weet u wie de eerste steen heeft gelegd. Mocht u trouwens iets over een beeld of gebouw willen weten: vraag uw (klein)kind er eens naar. Het resultaat zal u verrassen.

Yvonne de Boer

De koninklijke familie Basten-Lentjes

De Schutterskoning, Henk Basten, is geboren op 11 september 1959 te Gendt als oudste zoon van Bertus en Mies Basten. Hij groeide op in de Nijmeegsestraat en bracht zijn schooltijd door aan de Jozefschool te Gendt. Thuis was het altijd al schutterij wat de klok sloeg. Zijn vader was al sinds 1947 werkend lid. Dus als kleine jongen werd hij al meegenomen naar diverse optredens van het gilde. Het ging op een gegeven moment zo ver dat zijn moeder een “schutterspakje” voor

hem had gemaakt waardoor hij nog meer betrokken was bij het geheel. Op 10-jarige leeftijd begon hij als tamboer en kreeg hij les van Ton Wannet. Na enige tijd bleek dit toch niet wat hij wilde. Hij verruilde de trommel voor het zijvaandel. Als vaandeldrager droeg hij zijn steentje bij

en na dit een poosje te hebben gedaan, ging hij de bazuin blazen. Dit bleek het best bij hem te passen. Jaren later werd de bazuin vervangen door de trompet. Samen met nog een paar anderen was hij een van de eersten die een trompet kreeg, waarmee hij zich zeer vereerd voelde. Bij het schuttersgilde waren er onderling leuke contacten en zo werd samen met Karel van Driel, Frans van Laarschot, Henk Rutten en Sjaak van

de Sant, de “Aristo Boys” opgericht. Met dit clubje werden optredens verzorgd bij de schutterskorpsfeesten, pronkzittingen e.d. met o.a. zijn vader als chauffeur en manager. Nadat hij de lagere school en de LTS in Nijmegen had afgerond, begon hij als schilder bij schildersbedrijf Nijs in Gendt.

Lidy Lentjes werd geboren op 10 juni 1963 in Gendt. Zij woonde tot haar huwelijk in de Batouwestraat. Ze is naar de Mariaschool gegaan en later volgde ze de Mavo-opleiding in Bem-

mel. Op de “Schutse” (school voor gezondheidszorg) in Nijmegen volgde ze met succes de opleiding tot doktersassistente. In haar eerste huwelijksjaren werkte ze bij accountantskantoor Otten in Huissen. Ze maakte kennis met de schutterij doordat ze veel optrok met haar nichtje Ineke Willemsen, die weer verkering had met Jozef Arndts, een neef van Henk. Uiteraard ging ze vaak mee naar concoursen en leerde daar de rest van het korps goed kennen. Zo kwam het dat in januari 1980 Sjaak van Swaay haar vroeg om dat jaar namens het schuttersgilde Kersenkonin-

gin te worden. Met Anja Hooijman en Anne v. Rijn als hofdames heeft zij een geweldig kersenfeest beleefd.

Na verschillende jaren optredens met het schuttersgilde te hebben gehad, kwamen op zondag 31 mei 1981 Henk en Lidy elkaar tijdens een schuttersconcours tegen. De vonk sprong direct over en al snel waren zij een paar. Lidy ging samen met Anja v.d. Sant-Hooijman na aandringen van Ineke Willemsen en Jozef Arndts bij het schuttersgilde, nadat ze Jo van Rijn hadden overtuigd dat het tijd werd om vaste tradities opzij te zetten en vrouwelijke leden toe te laten. Zo werden ze de eerste twee vrouwelijke leden van het gilde. Op 13 oktober 1983 zijn Henk en Lidy getrouwd en in Westervoort gaan wonen. Eigenlijk kwam het er op neer dat ze er alleen maar

sliepen, want het grootste deel van de week waren ze in Gendt. Na anderhalf jaar zijn ze toen ook maar verhuisd naar de Schepenenstraat in Gendt. Daar zijn ook hun kinderen Timo, Rick, Kevin en Milou geboren. Lidy is ongeveer vier jaar bij het gilde gebleven, want toen werd het moeilijk om de optredens van het gilde en de opvang van de kinderen te combineren. Op een gegeven moment is ook Henk gestopt. Na elf jaar Schepenenstraat zijn ze augustus 1995 verhuisd naar de ouderlijke woning van Lidy in de Batouwestraat, waar ze nu nog steeds wonen.

“Het bloed kruipt waar het niet gaan kan”. Zo ook bij hun gezin. Kevin zat al als klein mannetje te trommelen en werd ook later samen met zijn broer Rick lid van het gilde. Jaren later voegde Milou zich erbij en sinds kort ook Timo. Zelf is Henk (gemotiveerd door zijn kinderen) sinds twee jaar weer lid van de “Stageband” van het schuttersgilde.

Henk had al jaren geleden aangegeven een keer een gooi naar het koningschap te willen doen. In 2008 waagde hij samen met Theo Campschreur en Peter Hetem een poging. Theo Campschreur had het laatste schot en werd toen koning. In 2009 was het de beurt aan Peter Hetem. Maar...

zaterdag 28 augustus 2010 was de dag die Henk en Lidy niet snel zullen vergeten. Henk zou proberen om schutterskoning te worden. Net als twee jaar daarvoor waren al de nodige voorbereidingen getroffen. De jurk was gereserveerd, er waren kostuums gekocht, het hele huis was van een fris nieuw verfje voorzien (want je kon nooit weten...) en er was voldoende krentenbrood en bier in huis gehaald en bovendien was de troon al geformeerd (ging trouwens sneller dan het kabinet). Ze waren er klaar voor. Wie zouden er nog meer schieten? Er circuleerden de namen van Mart Berns en Barry Hofs, maar die namen werden na grondig onderzoek van Kevin (bij Cas in de kroeg) weer geschrapt. In de laatste week

doken weer twee nieuwe namen op nl. van Leo Doeleman en Patrick Rasing. Grote onzekerheid door al die tegenstrijdige berichten. Dus toch lichtelijk gespannen togen ze naar de dijk, gewapend met paraplu's en een compleet dekzeil; nieuwsgierig naar de eventuele tegenkandidaten. "Doe maar rustig", was het advies van dochter Milou, "ik schiet gewoon eerst die vogel eraf om jeugdconing te worden en dan ben jij aan de beurt." Door de verschillende hoosbuien liep alles wat vertraging op, maar de stemming bleef goed. Inmiddels had Robert Braam omgeroepen dat de kandidaten voor het koningschieten zich konden melden.

Het bleef rustig. Na de spanning voldoende opgevoerd te hebben, besloot Henk om zich onder begeleiding van zijn twee 'hofdames' (de broers Berto en Theo) aan te melden. Ineens klonk er onder de mast van de jeugd luid gejuich. Milou was jeugdconingin! Ze was superblij. "Nou jij nog pap". Er bleken geen tegenkandidaten te zijn. Voor het publiek natuurlijk een minder spannend, maar voor de familie Basten was de spanning van de afgelopen weken al voldoende geweest.

Dat Henk er echt voor ging, was duidelijk, want na dertien schoten kwam de klos al naar beneden. Op dat moment kwam de ontlading. Als de klos eraf is, dan is het gevoel pas echt daar. Vanaf dat ogenblik gebeurde alles in een blijde roes en daar zitten ze eigenlijk nog steeds in. Ongelooflijk hoeveel felicitaties ze ontvingen. Zoveel mensen die hen dit echt gunden. Theo Campschreur en Peter Hetem, de twee kandidaten waar Henk twee jaar geleden mee onder de mast

stond, waren oprecht blij voor hen. De eerst ceremonie was het omhangen van het koningszilver en daarna de vendelhulde. Daarna in optocht vanaf de dijk naar de feesttent waar ze nogmaals met muziek werden onthaald. Hier kregen ze instructies van de voorgaande koningen en er werd ze op het hart gedrukt om alles maar over zich heen te laten komen en vooral om te genieten. Nou, dat deden ze volop. Ze genoten vreselijk van alle muzikale hulden, van de bloemen die thuis werden bezorgd, van het huis wat versierd was (terwijl de gemiddelde leeftijd van de buurt 60+ is), van het reveilleblazen, van de inburgeringcursus die Roeland Cleijne bij hen afrondde (hij is geslaagd), van het "takkenzwaaien", van het Il Silenzio met z'n zessen, van Dieter Koblenz onze "foute artiest" die voor veel lol zorgde, van de begeleiding door de adjudanten Nol en Theet (die geven je echt een koninklijk gevoel), van hun kinderen en partners die thuis ervoor zorgden er toch met regelmaat opgeruimd werd, van hun kapster Michelle die soms met slaapoogjes alweer stond te föhnen, van het bestuur dat enthousiast naast hun op de troon stond, van de tent die tot zesmaal toe tot de nok vol zat en natuurlijk van hun eigen troon. Kortom ze genieten nog steeds van alle foto's en filmpjes en ze hebben ongelooflijk veel zin in het komende jaar waarin ze zoveel mogelijk proberen mee te maken. Ze hebben het tijdens de kermisdagen regelmatig gezegd en zullen het nog wel vaak herhalen, maar.....

ZO KERMIS VIEREN, DAT KAN ALLEEN IN GENDT !!!!!

Samenstelling: Willem Rasing

Bron: Henk en Lidy Basten

32+33 Arnoldus BASTEN Geboren 30 januari 1829 in Gennep. Overleden 15 december 1900 in Gendt. X 1860 Elizabeth van der VELDEN Geboren 13 september 1838 in Gendt. Overleden 11 december 1915 in Gendt.	34+35 Hendrik KEULTJES Geboren 24 januari 1829 in Westervoort. Overleden 8 januari 1916 in Gendt X 1864 Alberta HERMSEN Geboren 20 april 1839 in Gendt. Overleden 10 september 1879 in Gendt.	36+37	38+39	40+41 Cornelis JANSSEN Geboren 4 juni 1816 in Huissen. Overleden 14 mei 1895 in Gendt. X 1847 Willemine KEMPEN Geboren 15 juni 1819 in Gendt. Overleden 12 december 1861 in Gendt.	42+43 Theodorus van HAAREN Geboren 18 juli 1831 in Gendt. Overleden 14 april 1903 in Gendt. X 1861 Alberdina ROELOFSEN Geboren 13 november 1832 in Gendt. Overleden 24 september 1898 in Gendt.	44+45 Gerardus Michiel HENDRIKS Geboren 24 juli 1809 in Gendt. Overleden 2 juni 1877 in Gendt. X 1840 Joanna CORNELISSEN Geboren 18 juni 1804 in Gendt. Overleden 30 november 1876 in Gendt.	46+47 Peter PETERS Geboren 24 januari 1812 in Doornburg. Overleden 11 februari 1881 in Gendt. X (2) 1838 Alberdina NAS Geboren 3 mei 1812 in Didam. Overleden 12 juli 1882 in Gendt.
16 Hendrikus BASTEN, Geboren 8 maart 1863 in Gendt. Overleden op 3 april 1916 in Gendt	17 Hendrina Keultjes, Geboren 30 januari 1868 in Gendt. Overleden 31 december 1938 in Gendt	18 Heinrich PETERS	19 Johanna Wilhelmina van HALTEREN	20 Hendrik JANSSEN Geboren 14 juni 1858 in Gendt. Overleden 28 december 1941 in Gendt	21 Theodora van HAAREN Geboren 3 januari 1863 in Gendt. Overleden 2 oktober 1945 in Gendt	22 Alexander HENDRIKS, Geboren 15 februari 1846 in Gendt Overleden 27 februari 1922 in Gendt	23 Catharina PETERS Geboren 22 februari 1857 in Gendt. Overleden 23 januari 1925 in Gendt
Gehuwd, 1 oktober 1889 in Gendt				Gehuwd, 29 mei 1888 in Gendt		Gehuwd, (2) 21 mei 1879 in Gendt	
8 Hendrikus Arnoldus BASTEN Geboren 15 november 1895 in Gendt. Overleden 18 februari 1970 in Arnhem.	9 Johanna Sofia Bernardina PETERS Geboren 19 september 1891 in Oberhausen ,Dld. Overleden 16 januari 1976 in Gendt,			10 Theodorus Hendrikus JANSSEN Geboren 5 november 1896 in Gendt. Overleden 3 februari 1934 in Gendt	11 Geertruida HENDRIKS Geboren 9 juni 1901 in Gendt. Overleden 23 oktober 1979 in Gendt.		
Gehuwd, 17 oktober 1925 in Gendt				Gehuwd 23 mei 1925 in Gendt			
4 Elbertus Hendrikus (Bertus) BASTEN Geboren 4 januari 1932 in Gendt. Overleden 2 april 1994 in Gendt.				5 Maria Cornelia (Mies) JANSSEN Geboren 14 augustus 1933 in Gendt. Koningin Moeder 2010—2011			
Gehuwd 27 september 1958 in Gendt							
2 Hendrikus Theodorus Maria BASTEN (Henk) Geboren te Gendt, 11 september 1959 Schilder Schutterskoning van het Schuttersgilde “St Sebastianus” 2010 - 2011 Gehuwd 13 oktober 1983							
		Timo BASTEN, geboren te Arnhem 19 juli 1985 Rick BASTEN geboren te Arnhem, 30 januari 1987					

48+49 Jan Willem LENTJES Geboren 20 februari 1841 in Huissen. Overleden 18 januari 1935 in Arnhem. X 1868 Elisabeth DERKSEN Geboren 16 februari 1843 in Huissen. Overleden 5 oktober 1906 in Huissen.	50+51 Evert van den BRINK Geboren 2 juli 1838 in Lochem. Overleden 22 januari 1901 in Elst. X 1864 Christina KLAASSEN Geboren 23 juli 1833 in Elst. Overleden 17 juni 1881 in Elden	52+53 Johannes Hendricus HENDRIKS Geboren 23 november 1838 in Huissen. Overleden 6 april 1889 in Huissen. X 1869 Maria AALBERS Geboren 27 mei 1846 in Angeren. Overleden 22 mei 1914 in Huissen.	54+55 Jacobus WISSELING Geboren 8 april 1852 in Huissen. Overleden 20 november 1925 in Huissen. X 1876 Margaretha HEGEMAN Geboren 15 maart 1845 in Huissen. Overleden 16 augustus 1926 in Huissen.	56+57 Gradus WILLEMSSEN Geboren 1 juni 1820 in Angeren. Overleden 3 februari 1896 in Gendt. X 1845 Johanna WIGMAN Geboren 21 juli 1818 in Didam. Overleden 3 mei 1893 in Gendt.	58+59 Gerrit SWEEREN Geboren 2 februari 1815 in Gendt. Overleden 7 februari 1902 in Gendt. X 1857 Elisabeth GERRITS Geboren 31 oktober 1825 in Doornenburg. Overleden 14 juli 1902 in Gendt.	60+61 Joseph WANNET, Geboren 13 mei 1813 in Bemmelen. Overleden 20 september 1897 in Ooij. X 1841 Johanna ENGELEN Geboren 28 februari 1816 in Pannerden. Overleden op vrijdag 8 januari 1886 in Bemmelen.	62+63 Albert van VORSELEN Geboren 21 september 1823 in Gendt. Overleden 31 mei 1891 in Gendt. X 1852 Catharina TERWINDT Geboren 13 juli 1823 in Gendt. Overleden 30 december 1889 in Gendt.
24 Hendricus Johannes LENTJES Geboren 13 september 1869 in Huissen. Overleden op vrijdag 17 februari 1905 in Huissen. Gehuwd 9 november 1898 in Huissen.	25 Theodora Bernardina van den BRINK Geboren 18 februari 1872 in Elst. Overleden 7 mei 1959 in Arnhem.	26 Wilhelmus Jacobus HENDRIKS Geboren 2 oktober 1872 in Huissen. Overleden 16 november 1946 in Huissen. Gehuwd, 11 september 1901 in Huissen	27 Alijda Maria WISSELING Geboren 2 februari 1877 in Huissen. Overleden op zondag 15 december 1935 in Huissen.	28 Willem WILLEMSSEN Geboren 24 september 1850 in Doornenburg. Overleden 21 november 1929 in Gendt. Gehuwd 7 juni 1893 in Gendt	29 Aloisia Helena SWEEREN Geboren 21 juni 1860 in Gendt. Overleden 27 januari 1941 in Gendt.	30 Bernardus WANNET Geboren 18 maart 1865 in Bemmelen. Overleden op dinsdag 4 mei 1948 in Gendt. Gehuwd 5 oktober 1892 in Gendt	31 Margaretha van VORSELEN Geboren 8 mei 1862 in Gendt. Overleden 11 februari 1947 in Gendt.
12 Everardus Hendrikus LENTJES Geboren 22 februari 1904 in Huissen. Overleden 26 december 1997 in Huissen. Gehuwd 5 oktober 1927 in Huissen.	13 Aleida Theodora HENDRIKS Geboren 16 september 1907 in Huissen. Overleden 28 mei 1990 in Huissen.	14 Johannes Gerardus (Grad) WILLEMSSEN Geboren 30 april 1897 in Gendt. Overleden 30 juni 1975 in Gendt. Gehuwd 22 augustus 1925 in Gendt.	15 Maria Margaretha (Marie) WANNET Geboren 21 april 1900 in Bemmelen. Overleden 12 februari 1993 in Gendt.				
6 Wilhelmus Frederikus LENTJES Geboren 29 oktober 1929 in Huissen.				7 Aloysia Catharina Elisabeth WILLEMSSEN Geboren 5 december 1929 in Gendt. Gehuwd 9 februari 1955 in Gendt			
3 Aleida Margaretha Maria LENTJES (Lidy) Geboren te Gendt, 10 juni 1963 Postbezorgster Schutterskoningin van het Schuttersgilde “St Sebastianus” 2010 - 2011 Gendt							
1 Kevin BASTEN, geboren te Arnhem, 23 november 1990 Milou BASTEN, geboren te Arnhem, 26 juli 1994 Jeugdschutterskoningin van het Schuttersgilde “St Sebastianus” 2010 - 2011							

Aanwinsten

Ontvangen van:

Mevr. M. van Moerkerk, diverse foto's

Dhr. G. Kerkman, foto De Kroon 1927

Dhr. J. Cornelissen, enkele attributen van de ordebewaarder bij de Umdracht en tevens een aantal foto's veer en veerhuis Hulhuizen

Mevr. M. Bles, kaarten polderdistrict Over-Betuwe

Mevr. Juffermans, boekje 10 Mannen Dansen

Dhr. Th. Buurman, foto's Carnaval 2002, Cliniclown Sjaak

Dhr. J. Lubberink, kaart 1871 en boek Waterbeleid voor de 21ste eeuw

Dhr. G. van Leeuwen, 5 luchtfoto's Gendt van vóór 1970

Dhr. P. Schamp, foto's Smidstraat 10 en de voormalige bewoners ervan

Mevr. Wissing-van Vliet, klassefoto 1934

Fam. W. Evers-Peters, diverse oorlogspapieren, machtiging huisslaching, paardenvordering, toewijzing melkauto etc. etc.

Mevr. A. Elfring-Gelsing, 240 bidprentjes

Dhr. G. Schennink, tondeuse en scheerapparaten

Dhr. Hermanus Melchers, twee kroontjes van het maagdenkoor

Dhr. J. Kip, Polaroid camera

Dhr. G. Kegels, drie fotocamera's

Wegens **overlijden** hebben wij afscheid moeten nemen van onze leden:

Lenie Delleman-Joosten (Helena, Wilhelmina), echtente van Mart Delleman

Geboren op 26 juli 1958

Overleden op 15 oktober 2010

Cas Kruip, echtgenoot van

Joke Kruip-Klein Nienhaus

Geboren op 6 januari 1941

Overleden op 17 oktober 2010

Wij hopen dat de familie en vrienden veel troost en steun krijgen bij het verwerken van hun verlies

Welkom nieuwe leden

Uit Gendt, tenzij anders vermeld:

Dhr. B.A. Bosgoed-Buurman, Doornenburg

Dhr. P.W.F. Rasing, Haalderen

Mevr. S. Peters-Rasing

Dhr. B. de Vries

Dhr. R. Derksen

Dhr. W. Driessen, Haalderen

Dhr. G. Rensen

Dhr. J. Visser, Bemmelen

Mevr. C. Verkuil

Dhr. F. Wissing

Mevr. M. Milder, Doornenburg

Dhr. A.M.A. Kersten

Mevr. B.G.M. Haafs-Willems, Bemmelen

Dhr. S.J.H. G. Wannet, Huissen

Dhr. G. Kerkman

Mevr. M. de Vries-Kerkman, Arnhem

Dhr. W. Witjes, Zevenbergen

Dhr. B. Pinta

Dhr. J.W.J. de Jong

Dhr. G.W.J. Meijer

Dhr. J.H. Kloosterman, Voorschoten

Het locomotiefje houdt begin januari 2011 nog dapper de kop boven water.

Inmiddels hebben we 646 leden!!!

*Een echt Gendtse afbeelding op
doek onttrekt momenteel de bouw-
werkzaamheden bij het verzor-
gingshuis Hof van Breunissen aan
het gezicht.*

Bestuur Historische Kring Gende

Colofon:

e-mail: info@historischekringgente.nl

website

www.historischekringgente.nl

Webmaster: Aad Hendriks

Redactie Ganita mare:

Yvonne de Boer-Ravestein (eindredactie)

Mia Gerrits-Bouwman

Henk Klaassen

Geert Visser

Onze redactie is te bereiken via bovenstaand
e-mail adres, maar ook op de in de kolom hier-
naast genoemde adressen en telefoonnummers

Huisvesting: in 'Villa Ganita'
Nijmeegsestraat 19, 6691 CK GENDT

Betalingen:

Hist.Kring Gende te Gendt

bank 1164 26 705

Drukwerk Ganita Mare: DATADRUUK Gendt

ISSN: 1878-7908

Voorzitter: **Geert Visser,**
Kard. de Jongstraat 2, 6687 LG Angeren,
tel. 026 3256718

Secretaris: **Yvonne de Boer,**
Waterwolf 31, 6681 TH Bommel,
tel. 0481 422400

Penningmeester: **Geert Witjes,**
De Haspel 9, 6691 PP Gendt,
tel. 0481 422851

Foto- en knipselarchief: **Riet Berends-Peters,**
Baron van Gendtlaan 7, 6691 ZH Gendt,
tel. 0481 422471

Genealogie: **Mia Gerrits-Bouwman,**
Steenakker 11, 6691 DM Gendt,
tel. 0481 423543

Geografie: **Gerard Janssen,**
Nijverheidsweg 15, 6691 EZ Gendt,
tel. 0481 431324

Presentaties: **Henk Klaassen,**
v.d.Duyn van Maasdamstr. 8, 6691 CT Gendt,
tel. 0481 424253

**Inventarisatie en genealogische achtergrond-
verhalen:** **Willem Rasing**
Bernhardstraat 22, 6691 ZM Gendt,
tel. 0481-424546

Dialect: **Harrie Scholten,**
Hendrik Braamstraat 2, 6691 ZD Gendt,
tel. 0481 421503

Jaarprogramma: **Ria Schouten-de Haan,**
't Hof 10, 6691 HK Gendt,
tel. 0481-422781

Welkom op de maandagavond vanaf 2000 uur en op de woensdagmorgen vanaf 0930 uur.

Al is het alleen maar voor de koffie

Grafschrift:
Hier rust Frans Otemann.

Hier ligt verzonken,
menig borreltje gedronken,
mening vrouwtje gekust,
geef hem de eeuwige rust.